

Nr 617

Av herr Ottosson m. fl., om en propagandakampanj för avsättning av svenska produkter på den svenska marknaden.

(Lika lydande med motion nr 775 i Andra kammaren)

Den svenska välfärden är beroende av att den svenska produktionen kan ge tillgänglig arbetskraft full sysselsättning.

Hela 1950-talet liksom första hälften av 1960-talet karaktäriserades i Sverige av full sysselsättning. Under år 1966 började emellertid en viss arbetslöshet att uppstå såsom en konsekvens av de omfattande företagsnedläggelser och sammanslagningar av företag, som då framtvungades av svenskt näringslivs i förhållande till utlandet höga kostnadsläge. Under år 1967 har arbetslösheten fortsatt att stiga, och enligt senast tillgängliga rapporter uppgick antalet arbetslösa i januari 1968 till sextiotusen personer. Av dessa var endast tiotusen arbetslösa till följd av väderleksförhållanden, medan återstående femtiotusen personers möjlighet att finna sysselsättning blir beroende av arbetskraftsefterfrågan. I ifrågavarande siffror har inte inräknats det stora antal personer, som för närvarande är sysselsatta med beredskapsarbeten eller är föremål för omskolning. Jämväl för dessa gäller emellertid att deras utsikter att finna arbete är avhängiga utvecklingen på arbetsmarknaden. Även om efterfrågan på arbetskraft för närvarande kan anses i viss mån uppväga det förväntade utbudet av omskolad arbetskraft accentuerar det stora antal personer, som utför beredskapsarbeten eller är föremål för omskolning, otvivelaktigt allvaret i rådande arbetsmarknadssituation. Den faktiska arbetslöshetssiffran torde i dag ligga vid ca hundratusen personer. Samtidigt kan konstateras att det råder stor osäkerhet rörande den fortsatta konjunkturutvecklingen. Under alla omständigheter torde det stå klart att den konjunkturförändring till det bättre, som enligt vissa bedömares uppfattning kan komma relativt snart, i allt fall kommer att fördröjas genom vårt lands höga kostnadsläge. För att arbetskraftsutbudet skall kunna absorberas måste i vart fall konjunkturförbättringen nå en icke oväsentlig höjd.

Särskilt bekymmersamt är läget för hemmamarknadsindustrin som lider under starka marknadsstörningar till följd av den växande importen från låglöneländer till mycket låga priser.

Mot bakgrund av det sagda framstår behovet av en intensifierad aktivitet från det allmännas sida i syfte att främja sysselsättningen som uppenbart. Enighet härom torde också föreligga i princip. I dagens situation erfordras

en stark allmän solidaritet med det svenska arbetslivet för sysselsättningens upprätthållande. Alla goda krafter måste mobiliseras härför. Åtgärder i syfte att främja avsättningen av svenska produkter tillverkade i svenska fabriker är av behovet påkallade. De diskussioner som i detta hänseende förts har i huvudsak avsett exportindustrins problem. Detta är naturligt med hänsyn till denna industris betydelse för såväl sysselsättningen som handelsbalansen, och vi kan i och för sig ansluta oss till de yrkanden om förbättrade villkor för exportföretagen som i olika sammanhang framförts. Enligt vår uppfattning bör emellertid hemmamarknadens betydelse i ökad grad uppmärksammas. Det kan icke bestridas att en ökad avsättning av svenska produkter på den svenska marknaden skulle få en positiv effekt på såväl sysselsättningen som bytesbalansen. Den omständigheten att den europeiska marknadsintegrationen och Sveriges anslutning till EEC stoppats upp, talar uppenbarligen för att vi ser om vårt eget hus. Därtill kommer att EFTA har kommit in i en svaghetsperiod bl. a. genom devalveringarna i Storbritannien, Danmark och Finland.

I syfte att främja avsättningen av svenska produkter på den svenska marknaden planeras en större propagandaoffensiv. Starka skäl talar för att statsmakterna härvid lämnar sin medverkan i form av anslag till en planerad inhemsk kampanj förslagsvis med mottot »satsa på Sverige». Kampanjen avses att även åsyfta propaganda för ökad semestervistelse för svenska folket i Sverige under underrubriken »turista i Sverige» i samarbete med andra liknande strävanden. Att en sådan kampanj icke kan tagas illa upp av våra utländska handelspartners inom EFTA torde framgå därav att motsvarande kampanjer redan beslutats respektive övervägas av andra länder, bl. a. Storbritannien (»I back Britain») och Danmark (Landsföreningen Dansk Arbejde »köp danskt»). Samtidigt utgör enligt vår mening dessa utländska beslut och överväganden ett ytterligare starkt skäl för att motsvarande åtgärder här vidtages. De har ingen spets mot utlandet. Vi är angelägna att understryka att den föreslagna aktionen är betingad av den aktuella arbetsmarknadssituationen och förutsättes skola bli tidsbegränsad. En landsförening för ändamålet med möjligast breda underlag är under bildande.

I fråga om kampanjens uppläggning samt finansiella och organisatoriska utformning skall samråd äga rum med olika branschorganisationer i syfte att dels tillföra kampanjen erfarenheterna från tidigare av vissa branscher bedrivna kampanjer av motsvarande karaktär, dels erbjuda näringslivet att medverka ekonomiskt. Kampanjen kan, där så befinner önskvärt, även utsträckas till att omfatta exportmarknader i likhet med vad som skett i Finland (»Finn Finland»). Det förutsättes att i bestyrelsen kommer att ingå företrädare för produktion och distribution samt för arbetsmarknadens parter. En samordning med liknande aktioner i de övriga nordiska länderna må eftersträvas.

Under återopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta bevilja ett anslag under tionde huvudtiteln på 300 000 kronor för budgetåret 1968/69 att användas för en propagandakampanj i syfte att främja avsättningen av svenska produkter på den svenska marknaden under mottot »Satsa på Sverige».

Stockholm den 26 januari 1968

Holge Ottosson (h)

Gösta Jacobsson (h)

Paul Brundin (h)

N. Yngve Nilsson (h)

Nr 618

Av herr Stefanson m. fl., om forskning och utredning angående mindre och medelstora företags förhållanden.

(Lika lydande med motion nr 785 i Andra kammaren)

Det svenska näringslivet undergår en kraftig och genomgripande strukturomvandling. Även om tendensen inom många branscher går mot en koncentration till större företag är det emellertid fel att dra den slutsatsen att de mindre och medelstora företagen spelat ut sin roll. Hantverket och den mindre industrin omfattar i dag, om man räknar företag med upp till 50 anställda, omkring 90 000 företag med en halv miljon människor sysselsatta och ett sammanlagt omsättningsvärde av omkring 30 miljarder kr. årligen. Det motsvarar ungefär 30 procent av den totala produktionen inom industri och hantverk.

Detaljhandeln utgör också en väsentlig del av den mindre och medelstora företagsamheten. Inom detaljhandeln, som har en sammanlagd omsättning på cirka 30 miljarder kr., är cirka 275 000 personer sysselsatta, varav 55 000 företagare.

Tar vi några jämförelsesiffror från den egentliga industrin så finner vi att de mindre företagen även här spelar en avsevärd roll i vår ekonomi. Av den totala industrisysselsättningen 1964 svarade de mindre arbetsställena med 40—50 arbetare för totalt 265 000 anställda, vilket utgör cirka 27 procent av antalet anställda inom hela industrin. Storföretagen, d. v. s. företag med över 500 anställda, svarade detta år för cirka 295 000 arbetstillfällen, vilket utgör cirka 30 procent av det totala antalet industrianställda. Den